

ΜΑΘΗΜΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Ημερομηνία: Σάββατο 16 Απριλίου 2022

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Κείμενο 1

**[Οι στερεότυποι ρόλοι των δύο φύλων:
«τα αγόρια δεν κλαίνε!» ή «αυτά δεν είναι παιχνίδια για κορίτσια!»]**

Το κείμενο είναι διασκευασμένο απόσπασμα από άρθρο της Ζωής Μπαμπλέκου, που περιλαμβάνεται στο βιβλίο «Διαφυλικές Σχέσεις, Τόμος II» (Επιμ. Παρασκευόπουλος Ι., Μπεξεβέγκης Η., Γιαννίτσας Ν., Καραθανάση Α., 1996).

Είναι γνωστό ότι όλες οι κοινωνίες ορίζουν συγκεκριμένα –και διαφορετικά– ενδιαφέροντα, χαρακτηριστικά προσωπικότητας, εργασίες και ασχολίες ως κατάλληλα για το καθένα από τα δύο φύλα. Βέβαια, είναι λιγότερο γνωστό ότι διαφορετικές κουλτούρες έχουν διαφορετική θεώρηση σχετικά με το ποιες συμπεριφορές αρμόζουν στον ανδρικό και ποιες στον γυναικείο πληθυσμό. Έτσι, στους πολιτισμούς δυτικού τύπου ακούγονται πολύ συχνά φράσεις ή δηλώσεις του τύπου «τα αγόρια είναι πιο ανεξάρτητα, ενώ τα κορίτσια πιο παθητικά», «τα κορίτσια έχουν καλύτερη μνήμη, αλλά τα αγόρια πιο ανεπτυγμένη αφαιρετική ικανότητα», «τα κορίτσια παίρνουν καλύτερους βαθμούς, αλλά δεν κάνουν για όλα τα επαγγέλματα».

Ποιοι, όμως, απ' αυτούς και άλλους παρόμοιους ισχυρισμούς αποτελούν μύθο και ποιοι πραγματικότητα; Υπάρχουν πράγματι διαφορές μεταξύ των φύλων και, αν ναι, σε τι συνίστανται; Τα ευρήματα πολλών μελετών που εξέτασαν πιθανές διαφορές σε συμπεριφορές, όπως το άγχος, το επίπεδο δραστηριότητας του ατόμου, η συμμόρφωση σε εντολές, είναι αντικρουόμενα. Αποκάλεσαν αυτές και παρόμοιες στερεότυπες πεπιοθήσεις πολιτιστικούς μύθους που δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. [...]

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί πως, εκτός του ότι οι διαφορές των φύλων είναι ελάχιστες σε σχέση με τις ομοιότητες, είναι και σε γενικές γραμμές μικρές και αμβλύνονται σημαντικά με τις κατάλληλες μαθησιακές ευκαιρίες και την εξάσκηση. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι το φύλο που εκτίθεται σε πιο «εμπλουτισμένο» μαθησιακό – εκπαιδευτικό περιβάλλον αναπτύσσει υψηλότερη ευφυΐα. Παρ' όλα αυτά, στην καθημερινή ζωή οι διαφορές στη συμπεριφορά αγοριών και κοριτσιών είναι θεαματικές. [...]

Κείμενο 2

Τζένη Μαστοράκη (1949 –) Οικογενειακό συμβούλιο

Η Τζένη Μαστοράκη θέτει τον εαυτό της στο κέντρο της σκηνής και της ποιητικής εκφοράς περιγράφοντας τις εμπειρίες της. Το ποίημα που ακολουθεί ανήκει στην ποιητική συλλογή «Το Σόι» (Αθήνα: Κέδρος, 1978).

Οικογενειακό συμβούλιο

Τώρα βέβαια πάλι θα πέσει το σόι
μονό και διπλό
να μαζεύω τη γλώσσα μου
ή πώς όταν κάνω
ψηλά τα μαλλιά μου
κοιμούνται πιο ήσυχοι.
Και με στριμώχνουν στο σαλόνι.
Παντού μπαγιάτικα πέπλα
νύφες με παχουλά χέρια
μουστακαλούδες
και τα παιδιά ανήλιαγα
ή μπορεί και πεθαμένα
με πελώριους φιόγκους
σαν αεροπλάνα.

Περνάει η νονά μου η πολίτισσα¹
και τρατάρει² μικρά άσπρα γλυκά.

[...]

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35) (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10) (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ)

Ποια απάντηση δίνεται στο Κείμενο 1 στην ερώτηση σχετικά με το αν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα και πώς μπορούν αυτές να περιοριστούν; (50 – 60 λέξεις) **Μονάδες 10**

¹ με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη

² κερνάει

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10) (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ)

Να περιγράψεις με συντομία τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η νοηματική σύνδεση ανάμεσα στην πρώτη και στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15) (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ)

Να δικαιολογήσεις τη χρήση των σημείων στίξης στα παρακάτω χωρία του Κειμένου 1:

«τα κορίτσια έχουν καλύτερη μνήμη, αλλά τα αγόρια πιο ανεπτυγμένη αφαιρετική ικανότητα» (1η παράγραφος: εισαγωγικά)

Υπάρχουν πράγματι διαφορές μεταξύ των φύλων και, αν ναι, σε τι συνίστανται; (2η παράγραφος: ερωτηματικό)

που εκτίθεται σε πιο «εμπλουτισμένο» μαθησιακό περιβάλλον (3η παράγραφος: εισαγωγικά)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 30)

Αξιοποιώντας δημιουργικά το κείμενο 1, να γράψεις ένα δικό σου κείμενο (350-400 λέξεις), το οποίο θα εκφωνήσεις σε σχολική εκδήλωση που θα διεξαχθεί στις 25 Απριλίου με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα για την ισότιμη πρόσβαση των κοριτσιών στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών. Οργανώνεις την εισήγησή σου (ομιλία) με βάση τα παρακάτω ερωτήματα:

α) Ποιοι θεωρείς ότι είναι υπεύθυνοι για τη διαιώνιση των στερεοτύπων σχετικά με τα δύο φύλα;

β) Με ποιους τρόπους, κατά τη γνώμη σου, θα μπορούσατε εσείς οι νέοι αλλά και το σχολείο να συμβάλετε στην εξάλειψη αυτών των στερεοτύπων;

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 20)

α. Το ποίημα της Τζένη Μαστοράκη είναι μοντέρνο. Να εντοπίσεις 3 χαρακτηριστικά που επιβεβαιώνουν αυτόν τον χαρακτηρισμό. **(μονάδες 9)**

β. Στο ποίημα έχει δοθεί βιωματικός χαρακτήρας. Με ποια γλωσσική επιλογή επιτυγχάνεται αυτό; **(μονάδες 5)**

γ. Να εντοπίσεις στο ποίημα μία μεταφορά, μια παρομοίωση και μια εικόνα. **(μονάδες 6)**

ΘΕΜΑ 4ο (μονάδες 15) (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ)

Η ποιητική φωνή που ακούγεται στο ποίημα βιώνει μια καταπιεστική συνθήκη. Να την ερμηνεύσεις με βάση το νόημα του Κειμένου 2 και να εκφράσεις την προσωπική σου τοποθέτηση σ' αυτή της τη στάση. (100 - 150 λέξεις).

Μονάδες 15